

Motion till riksdagen 2024/25:3431

av **Malin Östh m.fl. (V)**

med anledning av prop. 2024/25:171 Effektiva sanktioner inom luftfarten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med en utvecklad analys av och motivering till förslaget om att regeringen ska kunna besluta om förbud mot luftfart inom hela landet samt hur förslaget förhåller sig till proportionalitetsprincipen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Vänsterpartiet är positivt till och välkomnar i huvudsak de förslag som regeringen presenterar i propositionen. Vänsterpartiet har dock, i likhet med flera remissinstanser, synpunkter på förslaget om att regeringen i enskilt fall ska kunna besluta om förbud mot luftfart inom hela landet. Ett sådant beslut skulle få omfattande konsekvenser, och även om det är avsett att tillämpas endast vid exceptionella tillfällen är det rimligt att förvänta sig en grundligare utredning och motivering till förslaget än vad regeringen i det här fallet har presterat.

I promemorian Effektiva sanktioner inom luftfarten som ligger till grund för den aktuella propositionen finns bara en kort, relativt fluffig beskrivning av förslaget. Det saknas helt en analys av vilka effekter förslaget skulle få för exempelvis den civila beredskapsförmågan. Inte heller finns det någon redogörelse för vilka överväganden regeringen gjort och hur det förhåller sig till proportionalitetsprincipen. Det är således omöjligt att bedöma om det råder balans mellan mål och medel. Vänsterpartiet ifrågasätter inte att det kan finnas behov av en sådan här reglering, men då bör regeringen åtminstone bemöda sig med att tydligt kunna redogöra för det behovet och dess konsekvenser.

Bristerna i underlaget som ligger till grund för förslaget om att regeringen ska kunna besluta att införa förbud mot luftfart inom hela landet, blir än mer problematiska med tanke på att det inte är specificerat hur lång tid ett sådant beslut kan gälla. I

promemorian anges nämligen att det kan ”röra sig om allt från kortare inskränkningar eller förbud på någon eller några dagar till längre sådana som pågår i veckor eller månader”. Det innebär att regeringen skulle kunna stoppa all luftfart inom landet i flera – kanske ett obegränsat antal – månader, vilket skulle kunna få mycket djupgående påverkan på flera delar av samhället.

Regeringen bör därför återkomma med en utvecklad analys av och motivering till förslaget om att regeringen ska kunna besluta om förbud mot luftfart inom hela landet samt hur förslaget förhåller sig till proportionalitetsprincipen. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Mot bakgrund av otydligheterna i såväl lagförslag som förarbete så är det även påkallat att understryka att det inte är, som det står i propositionen, ”konstitutionsutskottets uppgift att se till att regeringen följer reglerna”¹. Konstitutionsutskottet har att granska om regeringen följt reglerna. Ansvar för att följa reglerna ligger helt och hållet på regeringen.

Malin Östh (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Ida Gabrielsson (V)

Birger Lahti (V)

Kajsa Fredholm (V)

Samuel Gonzalez Westling (V)

Ilona Szatmári Waldau (V)

¹ Regeringens proposition 2024/25:171 Effektiva sanktioner inom luftfarten, s. 73.